

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету
цивільного захисту

Олег МИРОШНИК

«_____» _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія вчень про державу та право
циклу загальної обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою «Право»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право»
мова навчання державна

2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія вчень про державу та право» розроблена відповідно за освітньо-професійною програмою «Право» для підготовки у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Розробник: доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, кандидат історичних наук Горенко Л.М.

Робочу програму навчальної дисципліни рекомендовано кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від «03» серпня 2024 року №2

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Тетяна ЧУБІНА

«_____» _____ 2024 року

Схвалено проектною групою освітньої програми «Право»

Гарант освітньої програми

Кандидат юридичних наук, доцент

Аліна БІЛЕКА

«_____» _____ 2024 року

Робочу програму навчальної дисципліни ухвалено вченою радою факультету цивільного захисту

Протокол від « » серпня 2024 року №

Голова вченої ради факультету факультету цивільного захисту

Олег МИРОШНИК

«_____» _____ 2024 року

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: формування системних уявлень про розвиток світової політико-правової думки як цілісного процесу концептуального осмислення теоретичних проблем державно-правового характеру та реалізація вимог щодо засвоєння відповідних компонентів професійних компетенцій на основі формування у студентів системних теоретичних знань, вмінь та практичних навичок в галузі політико-правової думки.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- основних категорій і понять, що складають термінологічний, словниковий апарат навчальної дисципліни;
- закономірностей розвитку політико-правової думки про державу та право, інтерпретовані в авторських політико-правових доктринах;
- поглядів державних, політичних, громадських та релігійних діячів, програмних документів політичних партій, об'єднань, які вагомо вплинули на розвиток політико-правової думки.

уміння/навички:

- визначати роль політико-правової доктрини в удосконаленні держави і права на конкретному етапі розвитку людського суспільства, а також її значення для формування сучасних політико-правових концепцій;
- оцінювати сучасні політико-правові доктрини, прогнозувати подальші перспективи розвитку держави та права;
- застосовувати історичний, порівняльно-правовий методи в компаративістському дослідженні політико-правових доктрин, з'ясуванні послідовності процесу розвитку основних напрямків політико-правової думки, які відображені та практично впроваджені в програмах і діяльності політичних партій, державних і громадських діячів;
- використовувати різноманітні методики з'ясування зв'язків між політико-правовими доктринами, які сформувалися у різні періоди розвитку всесвітньої історії;
- володіти способами визначення значення класичної спадщини політико-правової думки в динаміці її розвитку для сучасних правових доктрин, прийомами аналізу закономірностей розвитку державно-правової думки, уявлень про становлення юриспруденції як самостійної науки про державу і право, особливостей політико-правових ідей в рамках основних історичних етапів соціальної еволюції людства

комунікацію:

- здатність до врахування теоретичних знань при здійсненні діяльності;
- здатність до діалогу як способу ставлення до правокультури й суспільства.

відповідальність та автономію: готовність до використання теоретичних знань при реалізації професійних функцій; високий ступень самостійності; академічна та професійна добросовісність; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)

Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	Обов'язкова професійна	Обов'язкова професійна
Навчальний рік	3-й	
Семестр(и)	5-й	
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	4	
- загальна кількість годин	120	
- кількість модулів	2	
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
- лекції	24	
- практичні заняття		
- семінарські заняття	26	
- лабораторні заняття		
- курсовий проект (робота)		
- інші види занять		
- самостійна робота	70	
- індивідуальні завдання (науково-дослідне)		
Форма підсумкового контролю		
(курсова робота (курсний проект); диференційний залік; іспит)	іспит	

3. Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: історія держави та права України, історія держави та права зарубіжних країн, філософія.

Постреквізити: участь у наукових студентських конкурсах.

4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Право» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел	ПР 3
Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	ПР 6
Дисциплінарні результати навчання	
Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.	ПР 14
Виявляти знання та розуміння основних сучасних	ПР 18

правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.	
--	--

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 7
Здатність працювати в команді.	ЗК 9
Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу та суспільство, техніки, технологій.	ЗК 13
Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.	СК 2

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вчення про державу і право у добу античності та середньовіччя.

Тема 1. Предмет і методологія історії вчень про державу і право.

Тема 2. Вчення про державу і право в країнах Давнього Сходу.

Тема 3. Погляди на державу і право в Давній Греції та Давньому Римі.

Тема 4. Вчення про державу і право доби Середньовіччя в Європі та Арабського Сходу (V ст. - XIV ст.).

Тема 5. Державно-правова думка доби Відродження і Реформації.

Тема 6. Державно-правова думка в Нідерландах та Англії XVII ст.

Змістовий модуль 2. Вчення про державу і право у добу нового та новітнього часу.

Тема 7. Європейська державно-правова думка доби Просвітництва.

Тема 8. Американські просвітники про державу і право в період боротьби за незалежність США.

Тема 9. Вчення про державу і право в Німеччині (кінець XVIII ст. - початок XIX ст.)

Тема 10. Європейські мислителі XIX ст. про державу і право.

Тема 11. Сучасні концепції про державу і право.

Тема 12. Вітчизняна політико-правова думка: витоки, розвиток уявлень та сучасні ідеї.

Контрольна робота за модулем 1

Іспит

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (очна (денна, вечірня) форма):

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна) форма
	Кількість годин

	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари (практичні заняття)	самостійна робота	модульна контрольна робота
Змістовий модуль 1. Вчення про державу і право у добу античності та середньовіччя					
Тема 1. Предмет і методологія історії вчень про державу і право.	9	2	2	5	-
Тема 2. Вчення про державу і право в країнах Давнього Сходу.	10	2	2	6	-
Тема 3. Погляди на державу і право в Давній Греції та Давньому Римі.	10	2	2	6	-
Тема 4. Вчення про державу і право доби Середньовіччя в Європі та Арабського Сходу (V ст. - XIV ст.).	9	2	2	5	-
Тема 5. Державно-правова думка доби Відродження і Реформації.	10	2	2	6	-
Тема 6. Державно-правова думка в Нідерландах та Англії XVII ст.	10	2	2	6	-
Змістовий модуль 2. Вчення про державу і право у добу нового та новітнього часу					
Тема 7. Європейська державно-правова думка доби Просвітництва.	10	2	2	6	-
Тема 8. Американські просвітники про державу і право в період боротьби за незалежність США.	10	2	2	6	-
Тема 9. Вчення про державу і право в Німеччині (кінець XVIII ст. - початок XIX ст.)	10	2	2	6	-
Тема 10. Європейські мислителі XIX ст. про державу і право.	10	2	2	6	-
Тема 11. Сучасні концепції про державу і право.	10	2	2	6	-

Тема 12. Вітчизняна політико-правова думка: витоки, розвиток уявлень та сучасні ідеї.	10	2	2	6	
Контрольна робота за модулем	2	-	-	-	2
ВСЬОГО	120	24	24	70	2

Індивідуальні завдання (орієнтовна тематика індивідуальних завдань):

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань (самостійної роботи) здобувачів викладені у методичних вказівках для самостійного вивчення дисципліни «Історія вчень про державу та право».

1. Погляди Демокрита на державу і право.
2. Вчення Сократа про державу і право.
3. Політико-правові ідеї софістів у Стародавній Греції.
4. Проект ідеальної держави в діалозі Платона “Держава”.
5. Проект ідеальної держави в діалозі Платона “Закони”.
6. Вчення Аристотеля про походження держави і права.
7. Захист Аристотелем рабства і приватної власності.
8. Політико-правові ідеї стоїків у Стародавній Греції і Стародавньому Римі.
9. Вчення Цицерона про державу і право.
10. Вчення римських юристів про право (Гай, Папініан, Павло, Ульпіан).
11. Політико-правові погляди Августина.
12. Політико-правові ідеї раннього християнства.
13. Вчення Фоми Аквінського про державу і право.
14. Політико-правові ідеї середньовікових єресей у Західній Європі.
15. Погляди Марсилія Падуанського на державу і право.
16. Політико-правові ідеї в Київській Русі в XI–XIV ст.
17. Державно-правові погляди Івана Вишенського.
18. Політико-правові ідеї І. С. Пересвєтова.
19. Політичні і правові погляди Ніколо Макіавеллі.
20. Нікколо Макіавеллі про форми державного правління – республіку і монархію.
21. Теорія суверенітету держави Жана Бодена.
22. Політичні та правові ідеї Реформації (Мартін Лютер, Томас Мюнцер, Жан Кальвін).
23. Утопічний соціалізм Томаса Мора і його державно-правові ідеї.

24. Утопічний соціалізм Томазо Кампанелли і його погляди на організацію державної влади.
25. Вчення Гуго Гроція про державу і право.
26. Політичні та правові погляди Бенедикта Спінози.
27. Вчення Томаса Гоббса про державу і право.
28. Політичні та правові погляди Дж. Лільберна.
29. Утопічний соціалізм Дж. Уінстенлі та його державно-правові ідеї.
30. Вчення Дж. Локка про державу і право.
31. Політико-правові погляди Юрія Крижанича.
32. Обґрунтування абсолютизму у творах Феофана Прокоповича.
33. Політико-правові погляди В. Н. Татищева.
34. Політична програма І. Т. Посошкова.
35. Правові ідеї Чезаре Беккарія.
36. Політичні і правові погляди Вольтера.
37. Вчення Шарля Монтеск'є про політичну свободу і фактори, що впливають на характер законів.
38. Теорія розподілу влад Ш. Монтеск'є.
39. Політичні та правові погляди французьких матеріалістів XVIII ст. (Дідро, Гельвецій, Гольбах).
40. Вчення Ж.-Ж. Руссо про три ступені нерівності між людьми і походження держави.
41. Теорія народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо.
42. Ідеї утопічного соціалізму в "Заповіті" Жана Мельє.
43. Державно-правові ідеї якобінців (Робесп'єр, Марат).
44. Політико-правові ідеї Т. Пейна.
45. Політичні погляди Т. Джефферсона.
46. Політико-правові погляди А. Гамільтона.
47. Погляди С. Ю. Десницького на державу і право.
48. Політико-правові погляди Г. С. Сковороди.
49. Політико-правові погляди Я. П. Козельського.
50. Погляди О. М. Радищева на державу і право.
51. Історична школа права в Німеччині (Гуго, Савінії, Пухта).
52. Вчення І. Канта про державу і право.
53. Вчення Ф. Гегеля про державу і право.
54. Політико-правові ідеї буржуазного лібералізму Б. Костана.
55. Політико-правові ідеї буржуазного лібералізму Ієремії Бентама.
56. Утопічний соціалізм і державно-правові ідеї К. А. Сен-Сімона.
57. Утопічний соціалізм і державно-правові ідеї Ш. Фур'є.
58. Утопічний соціалізм і державно-правові ідеї Р. Оуена.
59. Погляди Огюста Конта на державу і право.
60. Політико-правові погляди слов'янофілів і западників (Б. М. Чичерін).
61. Конституційні проекти М. Муравйова.
62. Політико-правові ідеї у проекті П. Пестеля "Руська правда".
63. Політико-правові ідеї М. М. Сперанського.
64. Погляди А. І. Герцена на державу і право.
65. Вчення М. Г. Чернишевського про державу і право.
66. Політичні та правові погляди Т. Г. Шевченка.

67. Політичні та правові погляди М. П. Драгоманова.
68. Вчення І. Я. Франка про державу і право.
69. Соціалістичні ідеї І. Я. Франка.
70. Політичні та правові погляди Лесі Українки.
71. Формування марксистської політико-правової теорії.
72. Питання держави і права в “Маніфесті комуністичної партії” К. Маркса і Ф. Енгельса.
73. Анархістська концепція держави і права М. Штірнера.
74. Анархістська теорія держави і права П. Прудона, його проект соціальних реформ.
75. Анархістська теорія держави і права М. Бакуніна. Полеміка з марксистами.
76. Вчення Р. Ієрінга про державу і право.
77. Політико-правова концепція Ф. Ніцше.
78. Зародження і розвиток анархізму. Ідея ліквідації держави та абсолютної свободи особи.
79. Політико-правові погляди М. Грушевського.
80. Теорія соціальних функцій і корпоративної держави Л. Дюгі.
81. Нормативістська теорія Г. Кельзена і його вчення про державу.
82. Психологічна теорія права Л. Петражицького.
83. Соціологічна теорія права Є. Ерліха.
84. Сучасні теорії природного права.
85. Політико-правова ідеологія фашизму.
86. Політико-правові ідеї М. Ганді.
87. Три великих народних принципи Сунь Ятсена: еволюція і політико-правовий зміст.

9. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, завдання на смузі психологічних перешкод, презентація власних досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

**Таблиця відповідності результатів оцінювання знань
з навчальної дисципліни за різними шкалами**

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	

55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень.

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, проектної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи та екзамену

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

- екзамен

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Модульна контрольна	Екзамен	Сума балів за дисципліну
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100

7. Засоби провадження освітньої діяльності в межах навчальної дисципліни «Історія вчень про державу та право» є навчальні аудиторії, що забезпечені мультимедійним обладнанням, навчальна, навчально-методична та нормативно-правова література, що знаходиться в бібліотеці інституту.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні документи

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 81 «Право», спеціальності 081 «Право» для на першого бакалаврського рівня вищої освіти. Затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2018 року № 1379.
2. Освітньо-професійна програма «Право» для підготовки здобувача на першому бакалаврському рівні вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 81 «Право». Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
3. Конституція України. – К.: Преса України, 2014./ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Наказ МНС України від 24.01.05 р. № 40 «Концепція соціального і гуманітарного розвитку Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій»./ <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0177666-08#Text>
5. Наказ МНС України від 30.05.2006 р. № 325 «Про затвердження Положення про історичний формуляр та історичну довідку організаційно-штатних структур, підпорядкованих МНС України»./ <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0177666-08#Text>
6. Указ Президента України від 16 січня 2013 року №20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»./ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/2013#Text>

Базова література

7. Андрусяк Т. Г. Історія політичних правових вчень / Т. Г. Андрусяк. – Львів : ЛНУ, 2001. – 220 с.
8. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень : навчальний посібник / Є. Ф. Безродний, О. І. Уткін. – К. : ВД "Професіонал", 2006. – 432 с.

9. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – К. : Знання, 2006. – 668 с.
10. Історія вчень про державу і право : посібник для підготовки до іспитів / О. І. Осауленко, А. О. Осауленко, В. К. Гіжевський. – К. : ФОП Ліпкан О. С, 2010. – 196 с.
11. Історія розвитку політичної думки : курс лекцій / В. В. Мадісон, Л. І. Ларченко, В. П. Степіко, Л. Я. Діденко. – К. : Либідь, 1996. – 173 с.
12. Іларіон Київський. Слово про закон і благодать // Історія філософії України. Хрестоматія. – К., 1993. – 298 с.
13. Історія вчень про державу і право : підручник / за ред. проф. Г. Г. Демиденка, проф. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 256 с.
14. Кирилюк Ф. М. Історія зарубіжних політичних вчень. Нової доби : навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 414 с.

15. Кормич А. І. Історія вчень про державу і право : навчальний посібник. / А. І. Кормич. – К: Правова єдність, 2009. – 312 с.
16. Липинський В. Твори. Архів. Студії. Т.1 Історико-політологічна спадщина. – Київ-Філадельфія, 1994.
17. Мироненко О. М., Горбатенко В. П. Історія вчень про державу і право : навч. посібник / О. М. Мироненко, В. П. Горбатенко. – К. : ВЦ Академія, 2010. – 456 с.
18. Історія вчень про державу і право : навчальний посібник / М. І. Мірошніченко, В. І. Мірошніченко. – К. : Атіка, 2007. – 224 с.
19. Історія політичних і правових вчень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Марчук, Г. В. Марчук. – К. : ДП Персонал, 2009. – 480 с.

20. Орленко В. В. Істрія вчень про державу та право : посібник для підготовки до іспитів / В. В. Орленко. – К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. – 204 с.
21. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства / Ю. В. Павленко. – К. : Либідь, 2000. – 358 с.
22. Підпригора О.А. Основи римського приватного права : підручник. – К. : Вища шк., 1995. – 102 с.
23. Трофанчук Г. І. Історія вчень про державу і право / Г. І. Трофанчук. – К. : Магістр–XXI сторіччя, 2005. – 256 с.
63. Шульженко Ф. П. Історія політичних і правових вчень: підручник / Ф. П. Шульженко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 464 с.
64. Шульженко Ф. П., Андрусак Т. Г. Історія політичних і правових вчень / Ф. П. Шульженко, Т. Г. Андрусак. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 304 с.
65. Шульженко Ф. П., Наум М. Ю. Історія вчень про державу і право : курс лекцій / за заг. ред. В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 1997. – 192 с.

66. Андрусяк Т. Г. Шлях до свободи: Михайло Драгоманов про права людини / Т. Г. Андрусяк. – Львів : Світ, 1998. – 189 с.
67. Антонович М. Україна в міжнародній системі захисту прав людини: теорія і практика / М. Антонович. – К. : Вид. Дім «Києво – Могилянська Академія», 2007. – 384 с.
68. Арон Р. Вступ до історії філософії: Есе про межі історичної об'єктивності / Нове видання, переглянуте та анотоване С. Мезюр ; пер. з франц., післямова та примітки О. Йосипенко та С. Йосипенко / Раймон Арон. – К. : Укр. Центр духовної культури, 2005. – 578 с.
69. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки: Монтеке. Конт. Маркс. Токвіль. Д. ркгейм. Парето. Вебер / пер. з франц. Г. Філіпчука / Раймон Арон. – К. : Юніверс, 2005. – 685 с.
70. Баберовскі Й. Червоний терор. Історія сталінізму : пер. з нім. / Й. Баберовскі. – К. : К.І.С., 2007. – 248 с.
71. Бандура О. О. Єдність цінностей та істини в праві : монографія / О. О. Бандура. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2000. – 428 с.
72. Безансон А. Лихо століття: Про комунізм, нацизм та унікальність голокосту / пер. з фр Т. Марусик / А. Безансон. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАР, 2007. – 136 с.
73. Безродний Є. Ф. Світова класична думка про державу і право / Є. Ф. Безродний, Г. К. Ковальчук, О. С. Масний. – К. : Наукова думка, 1999. – 156 с.
74. Бисага Ю. М. Права людини / Ю. М. Бисага, М. М. Палінчак, Д. М. Белов, М. М. Данканич. – Ужгород, 2003. – 164 с.
75. Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В. С. Бігун. – К., 2011. – 303 с.
76. Бікс Браєн. Теорія природного права / Браєн Бікс // Філософія права ; за редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена; пер. з англійської П. Таражук. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – С. 20-36.
77. В'ячеслав Липинський та його доба : наук. вид. / упоряд. : Т. Осташко, Ю. Терещенко. – Київ ; Житомир, 2008. – 390 с.
78. Валіцький А. В полоні консервативної утопії: Структура і видозміни російського слов'янофільства / А. Валіцький ; пер. з польськ. В. Моренець. – К. : Основи, 1998. – 710 с.

79. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / А. Валіцький ; пер. з польск. Д. Андрухів – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с.

80. Вивід прав України: документи і матеріали до історії української політичної думки / впоряд., вступ. стаття і дод. Б. Кравціва. – New York : Пролог, 1964. – 250 с.

81. Вонсович С. Г. Дискурс тоталітаризму (політологічний аспект): монографія / С. Г. Вонсович. – Кам'янець-Подільський : ПП. Мошак М.І., 2008. – 200 с.

82. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Тарашук, О. Коваленко. – К. : Основи, 2000. – 1464 с.

83. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теорія і некласичних інтерпретаціях : монографія / А. Карась. – Київ ; Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 520 с.

84. Кресін О. В. Політико-правова спадщина української політичної еміграції першої половини XVIII століття : монографія / О. В. Кресін. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2001. – 468 с.

85. Кухта Б. Л. З історії української політичної думки : текст лекцій: навчальний посібник / Б. Л. Кухта. – К. : Генеза, 1994. – 368 с.

86. Потульницький В. А. Історія української політології (концепції державності в українській зарубіжній історикополітичній науці) / В. А. Потульницький. – К. : Либідь, 1992. – 232 с.

87. Потульницький В. А. Теорія української політології : курс лекцій / В. А. Потульницький. – К. : Либідь, 1993. – 192 с.

88. Рікер П. Идеологія та утопія : пер. з англ. / П. Рікер. – К. : Дух і Літера, 2005. – 386 с.
89. Українське правознавство в Україні, країнах Європи та Америки. Матеріали до бібліографії XIX–XX ст. / уклад. М. Петрів. – Львів : Місіонер, 2001. – 260 с.
90. Філософія права / за редакцією Джоела Фейнберга, Джуліа Коулмена ; пер. з англійської П. Таражук. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2007. – 868 с.
91. Філософія і право: культурно-історичні аспекти взаємодії : монографія / О. М. Литвинов, М. Ф. Максимов, О. М. Єременко та ін. ; за ред. О. М. Литвинова; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ Л ДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 312 с.
92. Філософія права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобан, О. С. Максимов та ін. / за ред. д-ра філос. наук, проф. О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2009. – 208 с.
93. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у XX столітті : пер. з фр. / Ф. Фюре. – К. : Дух і Літера, 2007. – 810 с.

Розробник:

Леся ГОРЕНКО